

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ” _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіаграмотність та інформаційна гігієна

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Робоча програма «Медіаграмотність та інформаційна гігієна» для студентів спеціальності «Журналістика», 11 с.

Розробник:

Копистинська Ірина Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики

Протокол від “31”серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри:

_____ (проф. Холод О.М.)

“31”серпня 2022 р.

Схвалено методичною радою факультету філології.

Протокол від “ 7 ” вересня 2022 р. № 1

“ 7 ” вересня 2022 р.

Голова _____ (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

_____ (проф. Голод Р.Б.)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Освітня програма «Журналістика» Спеціальність «Журналістика»	вибіркова	
Модулів – 2	галузь знань 06 «Журналістика»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	-
Індивідуальне завдання - індивідуально-творчі завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 270		7-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 год. самостійної роботи студента – 12 год	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Лекції	
		34 год.	-
		Практичні, семінарські	
		56	-
		Лабораторні <i>не передбачено</i>	
		Самостійна робота	
		180 год.	-
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

- формування знань у студентів з основ медіаграмотності та інформаційної гігієни;
- Розвиток критичного мислення
- Уміння розпізнавати маніпуляції, фейки, дезінформацію в інформаційному просторі

Основними цілями дисципліни є:

- Навчити студентів визначати маніпуляції та фейки, верифікувати інформацію
- Виробити вміння протистояти маніпуляціям
- Навчити задовольняти потреби суспільства у якісній інформації

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Загальні компетенції

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;

Фахові компетентності:

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;

Програмові результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою:

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР 06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Медіаграмотність як навчальна дисципліна. Роль медіаграмотності у суспільстві. Медіаграмотність для журналістів.

Тема 2. Поняття інформаційного простору та інформаційної гігієни.

Правила інформаційної гігієни. Інформаційна бульбашка

Тема 3. Інформація та мас-медіа. Стандарти журналістики і медіаграмотність.

Факти та судження

Тема 4. Вплив на аудиторію медіа. Чинники сприйняття інформації.

Медіавласність.

Тема 5. Інформування, маніпуляції та пропаганда. Соціальна реклама, PR, реклама. Маркери пропаганди

Тема 6. Джинса та її ознаки

Тема 7. Маркери маніпуляцій. Поняття про фейк. Маніпуляції на телебачення, в друкованих ЗМІ, соцмережах

Тема 8. Маніпуляції з новинами.

Тема 9. Маніпуляції з фото, відео та заголовками. Діпфейк

Тема 10. Типи сучасних фейків

Тема 11. Фейки про Covid-19

Тема 12. Боти. Тролі. Фейкові акаунти

Тема 13. Поняття про персональні дані

Тема 14. Маніпуляції під час виборчої кампанії

Тема 15. Фактчекінг

Тема 16. Мова ворожнечі

Тема 17. Гендерна рівність і стереотипи.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Л а б	Інд	с.р.		Л	п	Л а б	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Медіаграмотність як навчальна дисципліна. Роль медіаграмотності у суспільстві. Медіаграмотність для журналістів.		2	2									
Тема 2. Поняття інформаційного простору та інформаційної гігієни. Правила інформаційної гігієни. Інформаційна бульбашка		2	2									
Тема 3. Інформація та мас-медіа. Стандарти журналістики і медіаграмотність. Факти та судження		2	4			2						
Тема 4. Вплив на аудиторію медіа. Чинники сприйняття інформації. Медіавласність.		2	2			2						
Тема 5. Інформування, маніпуляції та пропаганда. Соціальна реклама, PR, реклама. Маркери пропаганди		2	4			2						
Тема 6. Джинса та її ознаки		2	4			2						

Тема 7. Маркери маніпуляцій. Поняття про фейк. Маніпуляції на телебачення, в друкованих ЗМІ, соцмережах		2	6			2						
Тема 8. Маніпуляції з новинами.		2	4			2						
Тема 9. Маніпуляції з фото, відео та заголовками. Діпфейк		2	4			2						
Тема 10. Типи сучасних фейків		2	2			2						
Тема 11. Фейки про Covid-19		2	2			2						
Тема 12. Боти. Тролі. Фейкові акаунти		2	2			2						
Тема 13. Поняття про персональні дані		2	2			2						
Тема 14. Маніпуляції під час виборчої кампанії		2	4			2						
Тема 15. Фактчекінг		2	4			2						
Тема 16. Мова ворожнечі		2	4			2						
Тема 17. Гендерна рівність і стереотипи.		2	4			2						
Курси з медіагамотності на відкритих платформах						150						
	270	34	56			180						

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

1	Тема 1. Медіаграмотність як навчальна дисципліна. Роль медіаграмотності у суспільстві. Медіаграмотність для журналістів.	2
2	Тема 2. Поняття інформаційного простору та інформаційної гігієни. Правила інформаційної гігієни. Інформаційна бульбашка	2
3	Тренінг Тема 3. Інформація та мас-медіа. Стандарти журналістики і медіаграмотність. Факти та судження	4
4	Тренінг Тема 4. Вплив на аудиторію медіа. Чинники сприйняття інформації. Медіавласність.	2
5	Тренінг Тема 5. Інформування, маніпуляції та пропаганда. Соціальна реклама, PR, реклама. Маркери пропаганди	4
6	Тренінг Тема 6. Джинса та її ознаки	4
7	Тренінг Тема 7. Маркери маніпуляцій. Поняття про фейк. Маніпуляції на телебачення, в друкованих ЗМІ, соцмережах	6
8	Тренінг Тема 8. Маніпуляції з новинами.	4
9	Тренінг Тема 9. Маніпуляції з фото, відео та заголовками. Діпфейк	4
10	Тренінг Тема 10. Типи сучасних фейків	2
11	Тренінг Тема 11. Фейки про Covid-19	2
12	Тренінг Тема 12. Боти. Тролі. Фейкові акаунти	2
13	Тренінг Тема 13. Поняття про персональні дані	2
14	Тренінг Тема 14. Маніпуляції під час виборчої кампанії	4
15	Тренінг Тема 15. Фактчекінг	4
16	Тренінг Тема 16. Мова ворожнечі	4
17	Тренінг Тема 17. Гендерна рівність і стереотипи.	4
	Разом	90

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Підготовка до практичних занять	30
2	Онлайн-курс - Very Verified https://verified.ed-era.com/ua	60
3	Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні	45 год

	https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IH101+2021_T3/about	
4	Інформаційна гігієна під час війни https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about	15 год
5	Медіаграмотність: практичні навички https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about	30 год
1.	Разом	180

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Пройти рекомендовані курси на відкритих освітніх платформах. Отримати сертифікат про закінчення

Методи навчання

Під час навчання передбачені лекції із застосуванням мультимедійного проєктора, а також інтерактивні тренінги. Обов'язковим є проходження рекомендованих курси на відкритих освітніх платформах з отриманням сертифікатів про закінчення

Форми та методи оцінювання

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування, поточне тестування, оцінка за практичні завдання, оцінка за сертифікат про проходження рекомендовані курси на відкритих освітніх платформах, оцінювання заліку.

Розподіл балів, які отримують студенти

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: практичні заняття, індивідуальні завдання, самостійна та контрольна робота – 100 балів;
Практичні заняття	Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою залежно від повноти відповіді студента або за результатами поточного тестування.
Індивідуальні завдання	Проходження онлайн-курсів з оцінкою 10 балів за кожен, який має від 30 до 45 год.
Контрольна робота	Проходження онлайн-курсу, тривалістю 60 год
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студент повинен отримати мінімум 50 балів за практичні заняття, контрольну роботу та індивідуальні завдання

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій
2. Методичні рекомендації до практичних занять.
2. Нормативні документи.
3. Ілюстративний матеріал.

Програмові вимоги на залік

1. Медіаграмотність як навчальна дисципліна.
2. Роль медіаграмотності у суспільстві.

3. Медіаграмотність для журналістів.
4. Поняття інформаційного простору
5. Поняття інформаційної гігієни.
6. Правила інформаційної гігієни.
7. Інформаційна бульбашка
8. Інформація та мас-медіа.
9. Стандарти журналістики і медіаграмотність.
10. Факти та судження
11. Вплив на аудиторію медіа.
12. Чинники сприйняття інформації.
13. Медіавласність.
14. Інформування
15. Мманіпуляції
16. Пропаганда.
17. Соціальна реклама
18. PR
19. Реклама
20. Маркери пропаганди
21. Джинса та її ознаки
22. Маркери маніпуляцій.
23. Поняття про фейк.
24. Маніпуляції на телебаченні
25. Маніпуляції в друкованих ЗМІ
26. Маніпуляції соцмережах
27. Маніпуляції з новинами.
28. Маніпуляції з фото
29. Маніпуляції з відео
30. Маніпуляції з заголовками.
31. Діпфейк
32. Типи сучасних фейків
33. Фейки про Covid-19
34. Боти
35. Тролі
36. Фейкові акаунти
37. Поняття про персональні дані
38. Маніпуляції під час виборчої кампанії
39. Фактчекінг
40. Мова ворожнечі
41. Гендерна рівність і стереотипи.

Література:

Основна

1. Навчально-методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». Київ : IREX в Україні, 2019–2020.
2. Научук І.М., Коноваленко Т.В., Акулова Н.Ю. Екологія інфомедійного простору : навчально-методичний посібник. Мелітополь : ММД, 2021. 84 с.
3. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с
4. Тексти до аудіословника «Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів».

Колектив авторів. Відп. ред. та упоряд. Будівська Г., Дуцик Д., Тараненко О. Київ: IREX, 2022

5. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. — 68 с.
6. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.

Інформаційні ресурси

<https://www.aup.com.ua> – платформа медіаосвіта на сайті Академії української преси

<https://examenarium.sumdu.edu.ua/promo/program/135> - відеолекцій з медіаграмотності

Національний проєкт з медіаграмотності Міністерства ...

<https://filter.mkip.gov.ua>

Онлайн-курс - Very Verified

<https://verified.ed-era.com/ua>

Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IH101+2021_T3/about

Інформаційна гігієна під час війни https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about

7. Медіаграмотність: практичні навички https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about

Викладач

доц. І. М. Копистинська